

20 S.A. 2532

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสม่ำเสมอในการรักษาของผู้ป่วยโรคเรื้อน
ที่รักษาด้วยยาผสมในจังหวัดอุบลราชธานี

FACTORS RELATING THE REGULARITY OF TREATMENT IN LEPROSY PATIENTS
BY MULTIDRUG THERAPY IN UBOLRATCHATANEE PROVINCE

วารสิทธิ์ ไทหลิ่ง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขา วิทยาการระบาด

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2532

อธินันทนาการ

จาก

ผอ.บัณฑิตวิทยาลัย ม.มหิดล.

ชื่อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสม่ำเสมอในการรักษาของผู้ป่วย
โรคเรื้อนที่รักษาด้วยยาผสมในจังหวัดอุบลราชธานี

ผู้วิจัย

วรสิทธิ์ ไหลหล่ง

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาการระบาด)

คณะกรรมการควบคุม

วิทยานิพนธ์

สมชาย สันธุ์วิทย์, พ.บ., ส.ม., M.P.H. & T.M.

ธีระ รามสูต, พ.บ., ส.ม., พบ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์).,

พ.ศ. (กิตติมศักดิ์)., อ.ว. (เวชศาสตร์ป้องกัน)., ราชบัณฑิต.,

M.P.H. in Epidemiology (Jonhs Hopkins)., ว.ป.อ.

วชิระ สิงหนะเคนทร์, ศศ.บ. (สถิติ)., น.บ., สค.ม.

(ประชากรศาสตร์).

วันที่สำเร็จการศึกษา

17 กุมภาพันธ์ 2532

บทคัดย่อ

การศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสม่ำเสมอในการรักษาของผู้ป่วยโรคเรื้อนที่รักษาด้วยยาผสม ในจังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อหาอัตราความสม่ำเสมอในการรักษาของผู้ป่วยโรคเรื้อนที่รักษาด้วยยาผสม และหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความรู้เรื่องโรคเรื้อนและความพึงพอใจในระบบบริการของสถานบริการสาธารณสุข กับความสม่ำเสมอในการรักษาของผู้ป่วยโรคเรื้อนที่รักษาด้วยยาผสม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นผู้ป่วยโรคเรื้อนที่ลงทะเบียนรับการรักษาคด้วยยาผสมในจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2529 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2530 จำนวน 258 ราย พบว่าผู้ป่วยโรคเรื้อนที่รักษาด้วยยาผสมในเขตจังหวัดอุบลราชธานี มารับการรักษาสม่ำเสมอ ร้อยละ 79.5

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม กับความสม่ำเสมอในการรักษา พบว่า อายุ อาชีพ อาการแสดงของโรคระหว่างรับการรักษา อาการแสดงของโรคในปัจจุบัน ผู้แนะนำกระตุ้นเตือนให้มารับการรักษาในแต่ละเดือนและสถานที่รักษามีความสัมพันธ์กับความสม่ำเสมอในการรักษา

ปัจจัยด้านความรู้เรื่องโรคเรื้อนพบว่า ผู้ป่วยที่มีความรู้ในระดับสูงมีอัตราความ
สม่ำเสมอในการรักษามากกว่าผู้ป่วยที่มีความรู้เรื่องโรคเรื้อนในระดับต่ำและ เมื่อศึกษาในราย
ละเอียดของความรู้ ปรากฏว่าผู้ป่วยที่มีความรู้ในเรื่องระยะเวลาที่ใช้ในการรักษาโรคด้วยยาผสม,
ผลเสียของการกินยารักษาไม่สม่ำเสมอและวิธีการรักษาโรค มีอัตราความสม่ำเสมอในการรักษา
มากกว่าผู้ป่วยที่ไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าว (p-value = 0.002)

ปัจจัยด้านความพึงพอใจในระบบบริการของสถานบริการสาธารณสุข พบว่าผู้ป่วยที่มี
ความพึงพอใจในระบบบริการของสถานบริการสาธารณสุข มีอัตราความสม่ำเสมอในการรักษามากกว่า
ผู้ป่วยที่ไม่พึงพอใจในระบบบริการและในรายละเอียดของความพึงพอใจในระบบบริการ พบว่า
ผู้ป่วยที่มีความพึงพอใจต่อบริการของเจ้าหน้าที่, มีความพึงพอใจในความรู้ ความชำนาญเรื่องโรค
เรื้อนของเจ้าหน้าที่, ไม่มีความเบื่อหน่ายต่อขั้นตอนในการรักษาและ ไม่มีความเบื่อหน่ายต่อการ
เดินทางมารับการรักษา มีอัตราความสม่ำเสมอในการรักษามากกว่าผู้ป่วยที่มีความเบื่อหน่ายใน
ปัจจัยดังกล่าว (p-value = 0.001)

Thesis Title Factors Relating the Regularity of Treatment in
 Leprosy Patients by Multidrug Therapy in
 Ubolratchatane Province.

Name Vorasithi Lailang

Degree Master of Science (Epidemiology).

Thesis Supervisory
 Committee Somchai Supanvanich, M.D., M.P.H., M.P.H.& T.M.
 Teera Ramasoota, M.D., M.P.H., M.P.A., D.Sc.Med.
 (Hon)., Ph.D., Certified Board of Preventive
 Medicine.
 Vajira Singhakajen, B.A. (Stat)., LL.B., M.A.(Demog).

Date of Graduation Feb 17, 1989.

ABSTRACT

This study aimed at finding the rate of regularity of treatment in Leprosy patients by Multidrug therapy and the association of factors related to economic, society, knowledge of Leprosy, their satisfaction in the public health service system and the regularity of treatment by Multidrug therapy.

The samples size of the study were 258 Leprosy patients registered for Multidrug therapy treatment in Ubolratchatane province during October 1, 1986. to September 30, 1987. It was found that 79.5 percent of them had a regular treatment.

Based on the factors in population, economic, society and the regularity of treatment, it was found that age, occupation, the symptoms of Leprosy occurring during treatment, current symptoms person who motivated them to have monthly treatment and place of treatment were positively related with the regularity of treatment.

According to knowledge of leprosy, the patients with higher knowledge had higher rate of treatment than those with lower knowledge. In a detailed study, it was indicated that those with the knowledge of duration in treatment by Multidrug therapy, the disadvantages of irregularity of taking medicine, and the method of treatment had showed higher regularity than those without such knowledge.

With regard to the public health service system, the patients who were satisfied with it had a higher rate of treatment than those who were dissatisfied with the service, the knowledge and treatment skills of the officers in charge were neither bored with the processes of treatment nor with the coming to get treatment and therefore had greater regularity of treatment than those who were bored with such factors.